RETTENS DOM (Fjerde Udvidede Afdeling)

12. september 2007 *

I sag T-196/02,

MTU Friedrichshafen GmbH, Friedrichshafen (Tyskland), ved advokaterne F. Montag og T. Lübbig,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved V. Kreuschitz, V. Di Bucci og T. Scharf, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af artikel 3, stk. 2, i Kommissionens beslutning 2002/898/EF af 9. april 2002 om Tysklands statsstøtte til SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH (EFT L 314, s. 75),

har

* Processprog: tysk.

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET
I FØRSTE INSTANS (Fjerde Udvidede Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, H. Legal, og dommerne I. Wiszniewska-Białecka, V. Vadapalas, E. Moavero Milanesi og N. Wahl,

justitssekretær: fuldmægtig K. Andová,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 10. maj 2007,

afsagt følgende

Dom

Retsforskrifter

1 Følgende er fastsat i artikel 87 EF:

»1. Bortset fra de i denne traktat hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

[…]«

2 Følgende er bestemt i artikel 88 EF:

»[…]

2. Finder Kommissionen — efter at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger — at en støtte, som ydes af en stat eller med statsmidler, ifølge artikel 87 ikke er forenelig med fællesmarkedet, eller at denne støtte misbruges, træffer den beslutning om, at den pågældende stat skal ophæve eller ændre støtteforanstaltningen inden for den tidsfrist, som Kommissionen fastsætter.

[…]«

3 Følgende fremgår af artikel 10 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel [88] EF (EFT L 83, s. 1):

»1. Er Kommissionen kommet i besiddelse af oplysninger om en påstået ulovlig støtte, undersøger den omgående oplysningerne, uanset kilden til disse oplysninger.

2. Om nødvendigt fremsætter den en begæring om oplysninger over for den pågældende medlemsstat. Artikel 2, stk. 2, og artikel 5, stk. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse.

3. Hvis den pågældende medlemsstat på trods af en rykkerskrivelse efter artikel 5, stk. 2, ikke meddeler de krævede oplysninger inden udløbet af den af Kommissionen fastsatte frist, eller hvis oplysningerne er ufuldstændige, fremsætter Kommissionen krav om oplysningerne i form af beslutning, i det følgende benævnt »påbud om oplysninger«. Beslutningen skal angive, hvilke oplysninger der kræves, og fastsætte en passende frist for deres afgivelse.«

4 Følgende er fastsat i artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 659/1999:

»Undersøgelsen af en eventuel ulovlig støtteforanstaltning resulterer i en beslutning vedtaget efter artikel 4, stk. 2, 3 eller 4. I tilfælde af beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure afsluttes proceduren ved en beslutning vedtaget efter artikel 7. Overholder medlemsstaten ikke et påbud om oplysninger, vedtages beslutningen på grundlag af de foreliggende oplysninger.«

5 Følgende er bestemt i samme forordnings artikel 14:

»1. I negative beslutninger om ulovlig støtte bestemmer Kommissionen, at den pågældende medlemsstat skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at kræve støtten tilbagebetalt fra støttemodtageren, i det følgende benævnt »beslutning om tilbagebetaling«. Kommissionen kræver ikke tilbagebetaling af støtten, hvis det vil være i modstrid med et generelt princip i fællesskabslovgivningen.

[…]«

Sagens faktiske omstændigheder

6 Ved skrivelse af 9. april 1998 underrettede de tyske myndigheder Kommissionen om flere foranstaltninger vedrørende økonomisk støtte, som navnlig skulle ydes gennem Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (herefter »BvS«) til SKL Motoren- und Systemtechnik GmbH (herefter »SKL-M«) som led i en omstrukturering. Da en del af denne støtte allerede var blevet udbetalt, blev sagen registreret som ikke-anmeldt støtte under sagsnummer NN 56/98.

7 SKL-M, der forud for selskabets omstrukturering udgjorde en del af koncernen Lintra Beteiligungsholding GmbH, er en virksomhed, der er aktiv inden for sektoren for fremstilling af skibs- og bådmotorer.

8 Gennem BvS blev der i løbet af 1997 etableret et aftaleforhold mellem SKL-M og virksomheden MTU Friedrichshafen GmbH (herefter »MTU« eller »sagsøgeren«), der fremstiller dieselmotorer med stor ydeevne, med henblik på, at MTU skulle overtage SKL-M.

9 Den 5. november 1997 blev der indgået to aftaler mellem MTU og SKL-M. Den første aftale tildelte MTU en option på køb af andele i SKL-M med mulighed for at købe samtlige andele for et symbolsk beløb på 1 DEM indtil den 1. december 1999 og derefter for en »rimelig pris« indtil den 31. december 2001. Den anden aftale (Wechselseitiger Lizenz- und Kooperationsvertag zwischen SKL-M und MTU, herefter »WLKV«) havde til formål at etablere en fælles virksomhed og fastsatte bestemmelser for fælles udnyttelse af virksomhedernes eksisterende knowhow samt for udvikling, fremstilling og salg af to nye motortyper, nemlig en gasdrevet motor og en rækkemotor. En tredje aftale om omstruktureringsstøtten blev samme dag indgået mellem BvS, delstaten Saxen-Anhalt og SKL-M.

10 På trods af den omstændighed, at MTU på grund af retsusikkerhed angående den støtte, der tidligere var udbetalt af Forbundsrepublikken Tyskland til SKL-M, til slut gav afkald på at gøre brug af den i den første aftale fastsatte option og således gav afkald på at købe SKL-M, fortsatte SKL-M og MTU deres samarbejde inden for rammerne af WLKV.

11 Den 15. juni 2000 gjorde MTU artikel 5 i WLKV gældende og fik i medfør af denne bestemmelse eneret til i forhold til tredjemand at udnytte den af WLKV omfattede knowhow, herunder immaterialrettigheder eller ansøgninger om sådanne rettigheder, som var indgivet på denne dato. Som modydelse for denne ret modtog SKL-M et vederlag i form af en enkeltstående udbetaling, der skulle dække de inden for rammerne af det i bilag I til WLKV aftalte budget fastsatte udviklingsomkostninger, dvs. 4,31 mio. DEM for gasdrevne motorer og 2,4 mio. DEM for rækkemotorer, eller et samlet beløb på 6,71 mio. DEM (3,43 mio. EUR). SKL-M havde endvidere i medfør af artikel 5 i WLKV mulighed for at udnytte sin egen knowhow, herunder den til MTU overførte, uafhængigt af de ovennævnte immaterialrettigheder.

12 I juli 2000 blev denne knowhow opgjort og stillet til MTU's rådighed, og MTU betalte det i WLKV fastsatte beløb til SKL-M.

13 Kommissionen foretog en foreløbig undersøgelse af de af de tyske myndigheder fremlagte oplysninger og nåede til den opfattelse, at de omtvistede foranstaltninger gav anledning til alvorlig tvivl for så vidt angik deres forenelighed med fællesmarkedet, og Kommissionen gav derfor ved skrivelse af 8. august 2000 de tyske myndigheder meddelelse om, at den ville indlede den i artikel 88, stk. 2, EF fastsatte procedure. Denne beslutning blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* (EFT 2001 C 27, s. 5), og Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger. Ved denne lejlighed anmodede Kommissionen endvidere

de tyske myndigheder om at oplyse, hvorvidt MTE havde draget fordel af støttet ydet til SKL-M eller ville kunne drage fordel heraf (punkt 103 i beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure).

14 I denne skrivelse og i det medfølgende referat anførte Kommissionen bl.a., at MTU aldrig i retlig forstand havde været ejer af SKL-M, at den første aftale, nævnt i præmis 9 ovenfor, kun meddelte MTU en option, og at det i lyset af de oplysninger, de tyske myndigheder har fremlagt, ikke var sikkert, at MTU faktisk havde udnyttet denne option. Kommissionen anførte endvidere, at MTU i juni 2000 havde indstillet sit samarbejde med SKL-M inden for rammerne af WLKV. Kommissionen konstaterede imidlertid, at SKL-M siden november 1997 havde været under MTU's driftsmæssige kontrol. Kommissionen betvivlede ligeledes, at MTU var blevet udvalgt på grundlag af en procedure, der var sammenlignelig med et åbent udbud. Kommissionen konkluderede således, at MTU havde kunnet, eller i fremtiden ville kunne, drage fordel af den til SKL-M ydede statsstøtte på forskellig måde: For det første umiddelbart, såfremt det skulle vise sig, at en del af støtten var blevet benyttet med henblik på at tjene MTU's snarere end SKL-M's interesser, for det andet, gennem WLKV, som følge af den option, der gjorde det muligt for MTU for en fastsat pris at erhverve al den af SKL-M forud for samarbejdet eller i forbindelse med dette frembragte knowhow, såfremt MTU besluttede at udnytte denne option, og prisen ikke var udtryk for den omhandlede knowhows aktuelle eller forventede markedsværdi.

15 Den 1. september 2000 trådte SKL-M i konkurs.

16 Den 16. oktober 2000 samt den 6. april og 17. oktober 2001 fremsatte Forbundsrepublikken Tyskland sine bemærkninger til beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure. Ingen interesserede parter har fremsat bemærkninger direkte over for Kommissionen.

17 Ved skrivelse af 19. september 2001 anmodede Kommissionen i medfør af artikel 10 i forordning nr. 659/1999 de tyske myndigheder om fremlæggelse af sådanne oplysninger, som var nødvendige for at foretage en bedømmelse af den ydede støttes forenelighed. I skrivelsen bemærkede Kommissionen bl.a., at de oplysninger, den var i besiddelse af, hverken tillod den at afgøre, hvorvidt en del af den støtte, der var ydet til SKL-M, var blevet benyttet i MTU's interesse snarere end i SKL-M's, eller at fastslå, hvorvidt MTU havde draget fordel af den option, der gav selskabet mulighed for at erhverve den af SKL-M frembragte knowhow før og under WLKV's anvendelse til en fastsat pris, eller om denne pris var udtryk for denne knowhows aktuelle eller forventede markedsværdi. Kommissionen bemærkede, at den i mangel af sådanne oplysninger ville vedtage en endelig beslutning på grundlag af de oplysninger, den var i besiddelse af. Kommissionen opfordrede endvidere de tyske myndigheder til at fremsende påbudsskrivelsen til den potentielle støttemodtager.

18 Den 9. november 2001 bemærkede Kommissionen over for de tyske myndigheder, at såfremt de ikke efterkom påbuddet om at fremlægge oplysninger, ville beslutningen i overensstemmelse med artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 659/1999 blive vedtaget på grundlag af de foreliggende oplysninger.

19 Ved skrivelse af 23. januar, 26. februar og 11. marts 2002 besvarede de tyske myndigheder opfordringen om at fremlægge oplysninger.

20 Ved skrivelse af 5. marts 2002 oversendte de ligeledes Kommissionen MTU's bemærkninger angående spørgsmålet om beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, bl.a. for så vidt som den vedrørte udnyttelsen af knowhow og den pris, MTU i henhold til WLKV betalte til SKL-M.

21 Den 9. april 2002 vedtog Kommissionen beslutning 2002/898/EF om Tysklands statsstøtte til SKL-M (EFT L 314, s. 75, herefter »den anfægtede beslutning«).

22 I betragtningerne til den anfægtede beslutning under overskriften »Vurdering af støtten« har Kommissionen dels konstateret, at den omstruktureringsstøtte, der er blevet udbetalt til SLK-M, ikke opfyldte betingelserne i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (EFT 1994 C 368, s. 12), dels, at Forbundsrepublikken Tyskland ikke har fremlagt tilstrækkelige oplysninger til at udelukke, at MTU indirekte gennem WLKV havde draget fordel af den støtte, som SKL-M havde opnået under omstruktureringsfasen til dækning af selskabets tab. Kommissionen har i denne henseende bl.a. bemærket, at prisen for afståelse af den fra MTU til SKL-M overførte knowhow, beregnet på grundlag af de anslåede udviklingsomkostninger i 1997, viste sig at være 5,30 mio. EUR lavere end de udviklingsomkostninger, SKL-M faktisk havde afholdt. Eftersom de tyske myndigheder ikke havde fremlagt nogen objektive oplysninger vedrørende den faktiske eller forventede markedsværdi af den omhandlede knowhow, konstaterede Kommissionen, at omstruktureringsstøtten til SKL-M kunne have tjent som i hvert fald delvis kompensation for de tab, der var opstået som følge af udviklingen af denne knowhow, der i højere grad kunne udnyttes i MTU's interesse end i SKL-M's, der som statskontrolleret virksomhed havde båret en økonomisk risiko, der ikke harmonerede med princippet om en markedsøkonomisk investor. Ifølge betragtning 86 til den anfægtede beslutning svarer knowhow-overførslen til en overførsel af statsmidler til MTU på op til 5,30 mio. DEM.

23 Det fremgår nærmere af artikel 1 i den anfægtede beslutnings dispositive del, at den statsstøtte på 67,017 mio. DEM (34,26 mio. EUR), som de tyske myndigheder har ydet til SKL-M, er uforenelig med fællesmarkedet, mens det i artikel 3, stk. 2, er anført, at ud af det samlede beløb, som sidstnævnte skal tilbagesøge, skal 5,30 mio. DEM (2,71 mio. EUR) tilbagesøges hos SKL-M og MTU in solidum.

Retsforhandlinger og parternes påstande

24 Det er på denne baggrund, at sagsøgeren ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 28. juni 2002 har anlagt denne sag i medfør af artikel 230 EF.

25 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Fjerde Udvidede Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling.

26 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten i retsmødet den 10. maj 1997.

27 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede beslutnings artikel 3, stk. 2, annulleres, for så vidt som denne bestemmelse påbyder tilbagesøgning af et beløb på 5,30 mio. DEM (2,71 mio. EUR) hos sagsøgeren som solidarisk skyldner.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

28 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

29 Sagsøgeren gør til støtte for annullationspåstanden i det væsentlige to anbringender gældende. Med det første anbringende gøres gældende, at der foreligger en mangelfuld eller utilstrækkelig begrundelse og urigtig retsanvendelse angående spørgsmålet, om betingelserne for at statuere, at sagsøgeren var blevet ydet statsstøtte, var opfyldt. Med det andet anbringende gøres gældende, at der er sket urigtig anvendelse af artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 659/1999 og en tilsidesættelse af de formelle garantier for korrekt og upartisk undersøgelse af de faktiske omstændigheder.

30 Kommissionen bestrider, at disse anbringender skulle være velbegrundede.

31 Der skal først foretages en undersøgelse af det andet anbringende om urigtig anvendelse af artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 659/1999 og tilsidesættelse af de formelle garantier for korrekt og upartisk undersøgelse af de faktiske omstændigheder.

Parternes argumenter

32 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen i medfør af artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 659/1999 kan vedtage en endelig beslutning på grundlag af de foreliggende oplysninger, når medlemsstaten ikke overholder et påbud om at fremlægge oplysninger. Det er endvidere i denne sag sagsøgerens opfattelse, at Kommissionen i modsætning til, hvad der er anført i den anfægtede beslutning, på tidspunktet for vedtagelsen af denne beslutning var i besiddelse af alle de nødvendige oplysninger. Det er følgelig sagsøgerens opfattelse, at det var med urette, at Kommissionen begrænsede sig til at støtte den anfægtede beslutning på »de foreliggende oplysninger« i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 659/1999, og navnlig henviste til skrivelsen af 9. januar 2002 fra SKL-M's bobestyrer, hvilket dokument de tyske myndigheder aldrig selv havde fremlagt.

33 Det er endvidere sagsøgerens opfattelse, at Kommissionen i henhold til Rettens praksis (dom af 21.3.2001, sag T-206/99, Métropole télévision mod Kommissionen, Sml. II, s. 1057, præmis 57) er forpligtet til at foretage en grundig og upartisk gennemgang af alle sagens relevante omstændigheder. Imidlertid forkastede Kommissionen ifølge sagsøgeren en række oplysninger og tog de oplysninger i betragtning, der var til ugunst for sagsøgeren. Sagsøgeren tilføjer, at såfremt Kommissionen nærede betænkeligheder ved sagsøgerens oplysninger, kunne den have rettet forespørgsel til den tyske forbundsregering eller sagsøgeren selv med henblik på f.eks. at fremsætte anmodning om en sagkyndig udtalelse.

34 Det er ligeledes sagsøgerens opfattelse, at det er i strid med retsstatsprincippet og princippet om god forvaltningsskik, at Kommissionen pålægger en virksomhed at tilbagebetale et nærmere bestemt beløb uden forud herfor at have godtgjort, at dette beløb er blevet udbetalt til virksomheden som støtte, der er blevet erklæret for uforenelig med fællesmarkedet. Sagsøgeren rejser således tvivl om Kommissionens beføjelse til at vedtage den anfægtede beslutnings artikel 3, stk. 2, eftersom den kun kan kræve tilbagebetaling af støtten hos støttemodtageren. Sagsøgeren bemærker endvidere, at forordning nr. 659/1999 ikke anerkender solidarisk hæftelse, hvilken hæftelsesform i øvrigt ikke kan fastsættes i en administrativ procedure, der er underlagt

retsstatsprincippet, uden et udtrykkeligt retsgrundlag. Endelig har Kommissionens argumenter vedrørende solidarisk ansvar på området for bøder, der pålægges virksomheder, der deltager i konkurrencebegrænsende kartelvirksomhed, ikke betydning for denne sag.

35 Kommissionen har anført, at den vedtog den anfægtede beslutning under hensyn til alle oplysningerne i sagsakterne, og at den ikke var i besiddelse anvendelige oplysninger vedrørende den eventuelle fordel for MTU eller vedrørende spørgsmålet om markedsværdien af den omhandlede knowhow. Kommissionen fremhæver i denne henseende, at MTU ved selskabets bemærkninger, der blev fremlagt gennem de tyske myndigheder den 5. marts 2002, forudsætningsvis har medgivet, at udviklingsomkostningerne vedrørende denne knowhow oversteg markedsværdien af prototyperne. Det er følgelig Kommissionens opfattelse, at den anfægtede beslutning med rette blev vedtaget udelukkende på grundlag af de i sagsakterne foreliggende oplysninger.

36 Kommissionen tilføjer, at det i overensstemmelse med de principper, der finder anvendelse på statsstøtteprocedurer, i denne sag udelukkende var Den Tyske Forbundsrepublik, der var i besiddelse af alle de rettigheder, der tilkom parterne. Det er derfor de af staten angivne oplysninger, der er bestemmende for den anfægtede beslutning. Kommissionen bemærker, at selv om den potentielle eller faktiske støttemodtager kan deltage i undersøgelsesproceduren, har denne ifølge Kommissionen ingen ret til, at denne institution giver modtageren mulighed for at kontrollere de oplysninger, som medlemsstaten har fremlagt. Under henvisning til Domstolens praksis (dom af 24.9.2002, forenede sager C-74/00 P og C-75/00 P, Falck og Acciaierie di Bolzano mod Kommissionen, Sml. I, s. 7869, præmis 84) er det Kommissionens opfattelse, at eftersom MTU ikke har gjort brug af muligheden for at fremsætte bemærkninger i forbindelse med undersøgelsesproceduren vedrørende den omtvistede støtte, er ingen af selskabets rettigheder blevet tilsidesat.

37 Kommissionen fremhæver endvidere, at de oplysninger, som var til dens rådighed, da den vedtog den anfægtede beslutning, ikke gav den mulighed for at træffe afgørelse vedrørende en enkelt virksomhed. Følgelig var den nødsaget til at påbyde, at denne støtte skulle tilbagebetales af SKL-M og MTU som solidariske skyldnere.

38 Ifølge Kommissionen kan der ikke efter fællesskabsretten rejses tvivl om dette solidariske ansvar. Solidarisk ansvar er allerede blevet godkendt på det konkurrenceretlige område, selv i mangel af en udtrykkelig hjemmelsbestemmelse (Rettens dom af 14.5.1998, forenede sager T-339/94 — T-342/94, Metsä-Serla m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1727, præmis 42 ff.). Der foreligger således intet til hinder for, at en analog fremgangsmåde godkendes på området for statsstøtte.

Rettens bemærkninger

39 Artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 659/1999 har overtaget og bekræftet Domstolens praksis, hvorefter Kommissionen er beføjet til at vedtage en beslutning på grundlag af de foreliggende oplysninger, såfremt den står over for en medlemsstat, der ikke opfylder sin forpligtelse til samarbejde, og som undlader at meddele de oplysninger, som den har anmodet staten om med henblik på undersøgelsen af en støttes forenelighed med fællesmarkedet (Domstolens dom af 14.2.1990, sag C-301/87, Frankrig mod Kommissionen, benævnt »Boussac«, Sml. I, s. 307, præmis 19 og 22, og af 13.4.1994, forenede sager C-324/90 og C-342/90, Tyskland og Pleuger Worthington mod Kommissionen, Sml. I, s. 1173, præmis 26).

40 Imidlertid skal Kommissionen, når henses til den meget brede skønsbeføjelse, som den råder over, før en sådan beslutning træffes overholde visse proceduremæssige krav (Rettens dom af 19.10.2005, sag T-318/00, Freistaat Thüringen mod Kommis-

sionen, Sml. II, s. 4179, præmis 73). Disse krav er fastsat i artikel 5, stk. 2, artikel 10, stk. 3, og artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 659/1999.

41 Det er navnlig i artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 659/1999 fastsat, at »[h]vis den pågældende medlemsstat på trods af en rykkerskrivelse efter artikel 5, stk. 2, ikke meddeler de krævede oplysninger inden udløbet af den af Kommissionen fastsatte frist, eller hvis oplysningerne er ufuldstændige, fremsætter Kommissionen krav om oplysningerne i form af beslutning«. I henhold til denne bestemmelses sidste punktum skal det i dette påbud om oplysninger angives, »hvilke oplysninger der kræves« og »fastsætte[s] en passende frist for deres afgivelse«. Endelig er det i henhold til artikel 13, stk. 1, i denne forordning kun, når »medlemsstaten ikke [overholder]« et sådant påbud, at Kommissionen har beføjelse til at afslutte proceduren og vedtage en beslutning, hvorefter støttens forenelighed eller uforenelighed med fællesmarkedet konstateres »på grundlag af de foreliggende oplysninger«.

42 Det er i lyset af disse betragtninger, at det skal undersøges, for det første, om det var med rette, at Kommissionen i denne sag vedtog den anfægtede beslutning i henhold til artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 659/1999 på grundlag af de foreliggende oplysninger og navnlig, at den pålagde MTU en tilbagebetalingsforpligtelse med solidarisk hæftelse vedrørende en del af den støtte, der var ydet til SKL-M.

43 For det første fremgår det af forløbet af den administrative procedure, der er gengivet i præmis 13-20 ovenfor, at Kommissionen har iagttaget de processuelle krav, der oprindeligt blev fastsat i retspraksis og efterfølgende er blevet fastsat i artikel 10, stk. 3, og artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 659/1999, da den vedtog den anfægtede beslutning på grundlag af de foreliggende oplysninger.

44 Kommissionen har ved mindst tre lejligheder opfordret de tyske myndigheder til at fremlægge sådanne oplysninger, som var nødvendige for at kontrollere den omtvistede støttes forenelighed med fællesmarkedet. I forbindelse hermed har den hverken forsømt at anføre, »hvilke oplysninger der kræve[des]«, eller at fastsætte »en passende frist for deres afgivelse«. Endelig har Kommissionen endvidere påmindet de tyske myndigheder om, at såfremt de ikke overholdt påbuddet om oplysninger inden for en frist på ti dage, ville beslutningen blive vedtaget på grundlag af de foreliggende oplysninger.

45 For det andet bemærkes, at artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 659/1999 tillader Kommissionen at afslutte en formel undersøgelsesprocedure ved en beslutning vedtaget efter samme forordnings artikel 7. Dette betyder nærmere, at Kommissionen, når den berørte medlemsstat har undladt at fremlægge de oplysninger, som Kommissionen har anmodet om, kan vedtage en beslutning, hvorefter støttens uforenelighed konstateres, på grundlag af de foreliggende oplysninger og i påkommende tilfælde påbyde den berørte medlemsstat at tilbagesøge støtten hos modtagerne i overensstemmelse med artikel 14 i forordning nr. 659/1999.

46 Imidlertid tillader artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 659/1999 ikke Kommissionen at pålægge en bestemt virksomhed en forpligtelse, selv til solidarisk hæftelse, til at tilbagebetale en bestemt del af et støttebeløb, der er blevet erklæret uforeneligt, når det er rent hypotetisk, om der er overført statslige midler til nævnte virksomhed.

47 Således som det først fremgår af betragtningerne til den anfægtede beslutning, navnlig betragtning 88, har Kommissionen begrænset sig til at konstatere, at »det på baggrund af de foreliggende omstændigheder ikke kan udelukkes«, at MTU har draget fordel af en overførsel af midler til den støttede virksomhed ved erhvervelsen af knowhow på betingelser, der hævdes at have været fordelagtige.

48 Det følger heraf, at den solidariske forpligtelse til tilbagebetaling, der er indeholdt i den anfægtede beslutning, er støttet på antagelser, som hverken kan bekræftes eller afkræftes af de oplysninger, Kommissionen havde til rådighed.

49 Dernæst pålægger den anfægtede beslutning sagsøgeren en tilbagebetalingsforpligtelse med solidarisk hæftelse vedrørende en del af støtten, hvorfor det tilkommer de nationale myndigheder at gennemføre tilbagesøgningen over for denne, hvis SKL-M ikke er i stand til at sikre tilbagebetalingen, selv om de nationale myndigheder ikke kan foretage nogen vurdering af, hvorvidt denne solidariske forpligtelse er velbegrundet.

50 En sådan situation er på ingen måde en nødvendig følge af gennemførelsen af den procedure, der er fastlagt ved EF-traktaten for så vidt angår statsstøtte, eftersom den medlemsstat, der har udbetalt den støtte, der er påbudt tilbagesøgt, under alle omstændigheder er forpligtet til — under Kommissionens kontrol — at kræve tilbagesøgning hos de faktiske modtagere, uden at det er nødvendigt at nævne dem i beslutningen om tilbagesøgning eller, så meget desto mere, at præcisere størrelsen på de beløb, det påhviler hver modtager at tilbagebetale.

51 Det følger heraf, at Kommissionen under de i denne sag foreliggende omstændigheder ikke på grundlag af artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 659/1999 med rette kunne pålægge MTU en forpligtelse til at hæfte solidarisk for tilbagesøgningen af en del af den støtte, der var ydet til SKL-M.

52 Uden at det er nødvendigt at undersøge sagsøgerens andet anbringende, bør artikel 3, stk. 2, i den anfægtede beslutning således annulleres, i det omfang den påbyder tilbagesøgning af et beløb på 2,71 mio. EUR hos sagsøgeren som solidarisk skyldner.

Sagens omkostninger

53 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Kommissionen har tabt sagen og bør derfor pålægges at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med sagsøgerens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Fjerde Udvidede Afdeling)

1) Artikel 3, stk. 2, i Kommissionens beslutning 2002/898/EF af 9. april 2002 om Tysklands statsstøtte til SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH annulleres, i det omfang den påbyder tilbagesøgning af et beløb på 2,71 mio. EUR hos MTU Friedrichshafen GmbH som solidarisk skyldner.

2) Kommissionen betaler MTU Friedrichshafens omkostninger og bærer sine egne omkostninger.

Legal Wiszniewska-Białecka Vadapalas

Moavero Milanesi Wahl

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 12. september 2007.

E. Coulon H. Legal

Justitssekretær Afdelingsformand